

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

24 березня 2005 року

№11 (2705)

Для організації якісного та ефективного навчального процесу необхідно досягти високого рівня взаємовідносин між викладачами і студентами. Як би чудово викладач не знав і не викладав свій предмет, це зовсім не означає, що студенти оволодіють знаннями у повному обсязі і будуть на них спиратися у подальшій діяльності. З іншого боку, висока відповідальність і велике прагнення студента набути знань не означає, що викладач відповідає цим вимогам, має відповідну кваліфікацію і натхнення надати студенту знання, своїм власним прикладом навчити повазі, доброзичливості, честі. Тільки у тісному поєднанні цих двох сторін навчального процесу можна підготувати справжніх фахівців.

Останнім часом колектив університету доклав багато зусиль для підвищення якості навчального процесу, створивши відповідні нормативні документи, основна увага в яких приділяється контролю якості навчання (атестації, іспити, заліки).

Але ми тільки на початку шляху під назвою "Елітарний вищий навчальний заклад". Нашому університету притаманна історична особливість – працювати на позитивний результат. Найбільш ефективний очікуваний результат дає стратегія боротьби **ЗА** позитивне, а не **ПРОТИ** негативного.

Перші кроки у боротьбі за підвищення якості навчання нами вже зроблено:

- щорічно студенти беруть участь у Всеукраїнських та міжнародних олімпіадах і займають призові місця;
- на деяких факультетах проводяться додаткові заняття з відмінниками й усіма бажаючими щодо поглиблення знань з різних дисциплін;
- активізувалася участь студентів у спортивному, культурному і суспільному житті університету та за його межами;

- розвиток фундаментальної університетської освіти у взаємозв'язку з природничими, соціальними і гуманітарними науками;
- посилення студентського самоврядування та формування у студентів патріотичних почуттів, національної свідомості й гідності;
- впровадження європейських норм і стандартів у навчальний процес, розвиток міжнародного співробітництва,

більше дисциплін. Це призвело до значного перевантаження викладачів і деканатів, які проводили з такими студентами додаткові консультації, повторно приймали лабораторні, курсові роботи, проекти тощо. Кількість не атестованих студентів до їх загальної кількості по університету складає 7,2%. На деяких факультетах частка таких студентів дуже значна: ЗФ – 21,9%; ІФФ – 15,2%; ФІОТ – 14,8%; ФС – 10,4%; ІТС – 10,3%. Цей показник значно менший за середній по університету на ФБТ – 0,4%, ФАКС – 1,5%, ММІФ – 1,6%, у ФТІ – 2,1%.

Зимову сесію на "відмінно" склали 12,7%, а на "відмінно" та "добре" – 37,8% студентів. Рівень успішності по університету – 50,5%. Це є наслідком більш вимогливого ставлення викладачів до оцінки знань студентів і більш принципового ставлення деканатів до виконання студентами "Положення про організацію навчального процесу в НТУУ "КПІ" у редакції від 2 липня 2004 р. Найкращий рівень успішності на таких факультетах: ФП – 74,4%, ФС – 55,4%, ФЛ – 63,3%, ФММ – 51,8%, у ВПІ – 61,3%; найменший – на ЗФ – 18,4%, ФЕА – 26,8%, РТФ – 20,6%.

Один із показників, що контролюється за підсумками сесії, – кількість відрхованих, вона складає 1608 студентів (473 – контрактники), що майже на 550 осіб більше, ніж минулого року. Нині на навчання поновлено 392 студенти і 241 студент-контрактник поновлений на навчання без відриву від виробництва.

Найбільше відрхованих із першого й другого курсів – відповідно 469 і 457 студентів, з інших курсів – значно менше.

При аналізованні підсумків атестації і сесії було виявлено таку особливість: кількість відрхованих студентів дорівнює кількості студентів, які були не атестовані по обох атестаціях з трьох і більше дисциплін.

Також важливою інформацією є результати аналізу відрховань за певними предметами на I та II курсах. На I курсі: 65% відрхованих студентів

Закінчення на 2-й стор. ➔

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС:

фактори і складові

- деякі викладачі залучають студентів до наукових розробок, наукових семінарів і конференцій.

- підвищення кваліфікації викладачів на базі конкурсного відбору;

- мотивація кафедр і факультетів на створення дистанційних навчальних курсів;

- використання досягнень викладацьких шкіл університету;

- надання навчально-методичного матеріалу через бібліотечну мережу та мережу у студмістечку тощо.

Для вдосконалення навчально-виховної, соціальної та аналітичної роботи у навчальному процесі створено відділ системного аналізу і статистики навчального процесу, а всі відділи навчального напрямку (навчально-виховний, соціальний та системного аналізу і статистики) об'єднано в Департамент навчально-виховної роботи університету, діяльність якого повинна забезпечити:

- координацію навчальної, наукової і творчої діяльності студентів;

- координацію навчально-виховної діяльності структурних підрозділів щодо етичного, естетичного, культурного, правового виховання і валеології;

- ефективну організацію навчального процесу з використанням сучасних методів навчання й інформаційних технологій;

Г.Б. Варламов

зокрема, академічної мобільності студентів.

У минулому семестрі, незважаючи на особливості політичної обстановки, вдалося чітко виконати вимоги навчальних програм. Екзаменаційна сесія тривала з 10 по 28 січня. Нещодавно підведено загальні підсумки сесії.

Сесії передували дві атестації, які успішно з усіх дисциплін склали 50% студентів перших чотирьох курсів. Найгірший показник (46,6%) на 2 курсі, найкращий (58,6%) – на 4 курсі.

На жаль, значна частка студентів університету за підсумками обох атестацій були не атестовані з трьох і

На засіданні Вченої ради

На початку засідання Вченої ради, яке відбулося 14 березня, із ювілейним днем народження було позоровлено професора Ю.М.Ковриго, почесні грамоти МОН вручено доцентам О.М.Величко та І.В.Коваленку, атестати професорів отримали Ю.М.Васьковський, М.Д.Гомеля, Я.М.Корнієнко, С.А.Теленик, міжнародною премією в галузі поновлюваних джерел енергії було відзначено професора С.О.Кудрю, було нагороджено та позоровлено переможців конкурсу на кращу академічну групу НТУУ "КПІ" в минулому році. Почесну грамоту міськпрофради було вручено професору Я.М.Корнієнко.

Порядок денний було розпочато доповіддю першого проректора з навчальної роботи члена-кореспондента НАН України Ю.І.Якименка "Про основні напрями навчальної роботи в університеті у 2005 році". Навчальна діяльність університету повинна проводитися із урахуванням вимог Болонського процесу, до якого невдовзі повинна приєднатися наша держава. Завдання Болонського процесу передбачають, зокрема, вдосконалення системи забезпечення якості освіти та структури управління вищим навчальним закладом. Дані заходи розроблені і впроваджуються в університеті. У доповіді було проаналізовано питання, пов'язані із не-

обхідністю оптимізації контингенту студентів в розрізі факультетів (інститутів), привертну увагу присутніх до показників динаміки прийому, випусків, запитів на випускників та їх працевлаштування, охарактеризовано методичне забезпечення навчального процесу, фінансове забезпечення співробітників університету, визначено основні напрями подальшого удосконалення роботи навчального напрямку.

Друге питання порядку денного, пов'язане із першим, було присвячене заслуховуванню доповіді проректора з науково-педагогічної роботи доцента Г.Б.Варламова про навчально-виховну роботу в НТУУ "КПІ" в минулому році. У доповіді було детально розглянуто і проаналізовано даний напрямок основної діяльності університету.

Зі змістом доповідей Ю.І.Якименка і Г.Б.Варламова та основними завданнями роботи навчального напрямку на поточний рік плануємо ознайомити наших читачів у наступних випусках газети.

Звіти проректорів було схвалено, затверджено, запропоновані проекти рішення було взято за основу.

За доповіддю заступника проректора з навчальної роботи доцента В.І.Тимофєєва, з метою упорядкування навчального навантаження на викладачів і студентів, було затвер-

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 На засіданні Вченої ради

1 Навчальний процес: фактори і складові – з доповіді проректора Г.Б.Варламова

2 Ю.І. Якименку – 60!

3 "Ініціатива" студентського центру праці

5 Економічна освіта для інженерів

Куточок історії в бібліотеці

Охорона правопорядку

6 Краплинки історії

Плавець, стрілець, фехтувальник...

Увага, конкурс!

Новий інноваційний проект ПРООН

Протягом 2004 року Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй в Україні (ПРООН), Польсько-Японським інститутом інформаційних технологій (ПЯІІТ) і НТУУ "КПІ" проведено низку зустрічей з обміну думками, консультацій з приводу співпраці в рамках спільного проекту ПРООН, ПЯІІТ та НТУУ "КПІ" з метою втілення інноваційного проекту ПРООН для задоволення потреби України в кваліфікованих спеціалістах з інформаційних технологій в галузі освіти. Підсумком цієї роботи стало підписання 10 березня 2005 року трьохсторонньої угоди між ПРООН, Польсько-Японським інститутом інформаційних технологій та НТУУ "КПІ".

Згідно з угодою в НТУУ "КПІ" створено спільний навчальний центр електронної освіти – "НТУУ-Ц".

При цьому ПЯІІТ сприяє передачі київським політехнікам японських інформаційних технологій в освіті, а ПРООН надає центру електронної освіти необхідне обладнання та фінансову підтримку.

Очікується, що в рамках спільного навчального Центру можна буде підвищити рівень підготовки українських фахівців у галузі створення та керування системою дистанційної освіти в Україні на основі використання ресурсів і персоналу ПЯІІТ з дидактичних і наукових питань. Завдяки навчанню в галузі інформаційних технологій на відстані, отримання освіти через мережу Інтернет уможливить розробку освітніх спільних високоякісних програм для галузі інформаційних технологій університетами Японії, Польщі, України.

В.Г. Коваль

Ю.Москаленко

ВІТАЄМО! ВІТАЄМО!

20 березня 2005 року виповнилося 60 років першому проректору НТУУ "КПІ", завідувачу кафедри мікроелектроніки, члену-кореспонденту НАН України, доктору технічних наук, професору **Юрію Івановичу Якименку** – визначному вченому і педагогу в галузі електроніки, інформатики та енергетики, заслуженому діячу науки і техніки України, лауреату Державних премій України.

Наукові, педагогічні, управлінські досягнення, вся трудова доля Юрія Івановича нерозривно пов'язані з Київським політехнічним інститутом, до якого він прийшов вісімнадцятирічним студентом-першокурсником факультету радіоелектроніки. Далі було не влиплинне і стрімке зростання талановитої людини і невтомного працелюбця: аспірантура, захист кандидатської дисертації, навчально-наукова робота на посадах асистента, доцента, завідувача кафедри мікроелектроніки, декана факультету електронної техніки (1983-1992 роки), директора НДІ прикладної електроніки, першого проректора університету. Плідна управлінська діяльність успішно поєднується з реалізацією наукового таланту, який отримує державне визнання присвоєнням найвищого наукового ступеня доктора наук, вченого звання професора, члена-кореспондента Національної академії наук України, звань лауреата авторитетних наукових премій.

Сьогодні Ю.І.Якименко – автор більше 250 наукових праць, у тому

Юрію Івановичу Якименку – 60!

числі 12 монографій та підручників, один із засновників вітчизняної наукової школи в галузі функціональної електроніки, інформаційних систем, сегнето- та п'єзоелектричних матеріалів, розроблення нового класу п'єзokerамічних компонентів електроніки та малої енергетики.

Очолована ювіляром кафедра мікроелектроніки, користується високою репутацією серед університетів України як провідний навчально-науковий центр з електроніки. НДІ прикладної електроніки, заснований на базі наукових здобутків створеного Ю.І.Якименком наукового колективу, є лідером фундаментальних і прикладних розробок приладів на основі п'єзо- і сегнетоелектричних матеріалів в Україні. Серед них: частотно-селективні схеми для діапазону надвисоких частот, НВЧ-схеми з п'єзоелектричним керуванням, елементи пам'яті, фотоелектричні перетворювачі енергії, високочутливі датчики, мікропозиціонери, п'єзоелектричні двигуни й інші прилади. Нові технічні рішення захищено 35 патентами України та найбільш розвинених країн.

У світі широко відомі пріоритетні роботи його наукової школи з розв'язання фундаментальних проблем конструювання нового класу мікрохви-

п'єзоелектроніки і мікропроцесорної електроніки.

Професор Ю.І.Якименко постійно запрошується до університетів США, Канади, Німеччини, Франції, Бельгії для наукової праці і викладання, входить до складу оргкомітетів авторитетних міжнародних конференцій, наукових рад з фізики діелектриків і сегнетоелектриків, до міжнародних наукових організацій, зокрема, його обрано почесним членом всевітньо відомого, найавторитетнішого у сфері теоретичної та прикладної електроніки Інституту інженерів електротехніки й електроніки (IEEE, США).

Ю.І.Якименка визнано в нашій державі як висококваліфікованого педагога й управлінця, який бере активну участь у розвитку системи вищої освіти в Україні, її світовій інтеграції, зміцненні авторитету в міжнародному суспільстві. Він є заступником голови ДАК України, головою науково-методичної ради з електроніки при Міносвіті і науки України, головою експертної ради ВАК України з електроніки, радіотехніки та телекомунікацій, експертом з наукових і освітніх програм

Свропейського Союзу, координатором міжнародних проектів, зокрема, зі створення комп'ютерно-інформаційної мережі освітніх та наукових інститутів України, членом Комітету з Державних премій України в галузі науки та техніки.

Як перший проректор НТУУ "КПІ", Ю.І.Якименко проводить успішну роботу з розширення і зміцнення зв'язків з НАН України, виступивши, зокрема, одним з ініціаторів і організаторів створення в університеті спільного з НАНУ фізико-технічного факультету. Його обрано головою Координаційної ради Асоціації користувачів телекомунікаційної мережі установ Міносвіти і науки України, організованої за участю НАНУ та Міносвіти і науки України за сприяння міжнародних організацій.

За значні заслуги перед державою Ю.І.Якименка нагороджено Орденем Дружби народів та Орденем "За заслуги III ступеня", Почесною Грамотою Верховної Ради України, іншими урядовими нагородами, двічі відзначено Державною премією України в галузі науки і техніки: за створення нового класу п'єзоприладів спеціального призначення (1987 р.) та за роботу "Інформаційно-телекомунікаційні системи з використанням мікрохвильових технологій та спеціалізованих обчислювальних засобів" (2004 р.), премією імені І.Н.Францевича НАН України за цикл робіт зі створення нових п'єзоматеріалів і перетворювачів енергії на їх основі.

Закінчення. Початок на 1-й стор.

мали одночасно незадовільні оцінки з математики, 50% – з інженерної та комп'ютерної графіки, 40% – з хімії, 35% – з іноземної мови. На II курсі: 31% – з фізики, 29% – з іноземної мови. Це означає, що викладачі з цих дисциплін виявили характер і вимогливість до знань студентів.

Позитивним результатом складання зимової сесії студентами денної форми навчання є значна частка студентів, що отримують стипендію (академічну та соціальну), яка в середньому по університету складає 63,4%. На деяких факультетах і в інститутах вона значно вища: ФП – 96,3%, ФС – 90,6%, ФЛ – 84,7%, ФММ – 84,6%, ВПІ – 83,1%, а на деяких – значно нижча: ЗФ – 46,5%, ФЕА – 52,5%, ММІ – 55%.

Таблиця 1. Розмір стипендій, грн.

Стипендія	2003/2004 н.р.	2004/2005 н.р.		
		з 1.07.2004 р.	з 1.01.2005 р. (прожитковий мінімум 382 грн.)	з 1.01.2005 р. проект (прожитковий мінімум 423 грн.)
Звичайна	46,75	108,67	114,6	126,9
Відмінника	58,43	135,84	143,25	158,63
Іменна стипендія НТУУ "КПІ"	59,5	152,14	160,44	177,66
Президента України	204,5	475,44	501,38	555,21
Кабінету Міністрів України	146,07	339,6	358,13	396,58
Верховної Ради України	186,97	434,68	458,4	507,62
"Укртелеком" *	150	150	150	150
М. Вороніна *	-	100	100	100
КМДА *	9,5	59,5	59,5	59,5

* Стипендія виплачується додатково до заробленої в НТУУ "КПІ"

Особливістю іменних стипендій Київської міської державної адміністрації, "Укртелекому" та Михайла Вороніна є те, що вони додаються до стипендій університету. Окрім того, для соціально незахищеної частки студентів встановлено соціальну стипендію, яка може додаватися до академічної. Загальна кількість стипендіатів складає 15141 особу, а стипендіальний фонд – 1800 тис. грн.

Серед пільговиків, які отримують соціальну стипендію, в університеті налічується 73 сироти та 3200 студентів, що мають пільги постраждалих від аварії на ЧАЕС. Серед них на "добре" і "відмінно" навчається 63% сиріт та 51,8% чорнобильців, які отримують ще й академічну стипендію.

Що стосується негативної інформації, то слід відмітити наявність правопорушень, яких було скоєно 275 за 5 місяців осіннього семестру. Це майже вдвічі менше, ніж минулого року, але наше спільне бажання – зовсім їх позбавитись – залишається ще не повністю реалізованим. На жаль, більшість суттєвих правопорушень було скоєно в гуртожитках: 122 – порушення перепускного режиму і 53 – вживання алкоголю/наркотичних речовин. Майже всі студенти-злісні порушники відраховані. Наведений

руванням, відеонаглядом постів, оперативним зв'язком з диспетчерською службою СБ; страхування, навчання та забезпечення соціального захисту співробітників СБ.

Підсумком роботи з уніфікації вимог до проведення навчального процесу і якості навчання в університеті у минулому семестрі стало затвердження основних нормативних документів: "Правила внутрішнього розпорядку НТУУ "КПІ", "Положення про організацію навчального процесу в НТУУ "КПІ", "Положення про куратора академічної групи" та "Журналу обліку роботи студентської академічної групи". За минулий рік підведено підсумки конкурсів "Краща академічна група", "Краща студентська

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС: фактори і складові

кімната (блок) у студмістечку" та "Кращий студентський гуртожиток".

Кращими академічними групами стали:

I місце – гр. ЛА-32 (ФЛ); II місце – гр. СТ-21 (ВПІ); III місце – гр. АМ-91 (ТЕФ). Кожний студент із цих груп отримав премію у розмірі 100, 75 та 50 грн. відповідно.

Приємною новиною є велика кількість студентів – переможців Всеукраїнських олімпіад з математики, інформаційної безпеки, опору матеріалів, української мови, обробки металів тиском, міжнародної економіки. Дипломи переможців отримали студенти ММІ – 9 осіб, ФТІ – 7, ЗФ – 3, а також ФЛ, ФМФ, РТФ, ФММ, ФПМ та ФЮТ. Титул "Студент Києва-2004" в номінації "Технічні науки" виборов Дмитро Куперман (ФТІ), призерами цього конкурсу стали Борис Байденко (ФТІ), Юрій Вашкулат (ФТІ), в номінації "Природничі науки" – Павло Луцки (ФБТ) та Юрій Кутафін (ФТІ) стали фіналістами. Вже відомі в Європі наші студенти – переможці Міжнародної олімпіади з математики, яка проходила влітку у Скоп'є (Македонія), де змагалися студентські збірні 58 університетів з 25 країн. Абсолютним переможцем став Олександр Рибак (ФТІ, 3 курс) – Гранд гран-прі; Юрій Тихий (ФТІ, 5 курс) – диплом I ступеня та Богдан Нагірняк (ФТІ, 3 курс) – диплом III ступеня. Вони гордість не тільки КПІ, а й усієї України.

Протягом семестру найкращі наші студенти неодноразово нагороджувалися Подяками голів КМДА та райдержадміністрації.

Активну виховну, соціальну, патріотичну роботу серед студентів проводять студентська соціальна служба (ССС), студентський центр праці (СЦП), ЦКМ та картинна галерея, малий зал ЦКМ. Майже на всіх факультетах та в інститутах проводяться публічні лекції видатних учених і державних діячів. Щорічно проводиться

День донора. Студенти I курсу обов'язково відвідують Державний політехнічний музей. Влітку студентські будівельні загони працюють на ремонтних роботах у студмістечку. Конкурс "Містер КПІ-2004" продемонстрував чудові таланти 16 учасників, кращим став Олександр Чашковський (ФС). Полюбилися слухачам і концерти артистів Національної філармонії України в залі засідань Вченої ради. Відкриття малого залу ЦКМ (28.12.2004 р.) дозволило створити ще один майданчик інтелектуальної та творчої атмосфери в університеті. Почалася підготовка і відбіркові конкурси на факультетах для участі у загальноуніверситетському конкурсі "Королі-

робота СЦП з тимчасового, сезонного та постійного працевлаштування, економічного та правового захисту стала мобільною й помітною в студентському середовищі. Розгортається спортивно-масова робота щодо участі студентів у Спартакіаді Міносвіти з 12 видів спорту. Активно й успішно виступають політехніки в міжнародних змаганнях з боксу, шахів, волейболу та футболу. Студентство живе активним життям – цікавим, насиченим, результативним.

Серед завдань на весняний семестр 2004/2005 н.р. необхідно зазначити такі:

1. Розробити та затвердити "Положення про поселення та проживання в гуртожитках студмістечка НТУУ "КПІ".
2. Розробити, затвердити та розповсюдити "Пам'ятку про організацію навчального процесу вечірньої та заочної (екстернатної) форм навчання".
3. Розробити та видати наказ на поселення у 2005/06 н.р. з урахуванням ліцензованого контингенту.
4. Забезпечити участь команд політехніків у Спартакіаді Міносвіти.
5. Проводити поточні заходи відповідно до планів навчально-виховної роботи.

Насамкінець хочеться зазначити, що попереду наш колектив очікує складна робота щодо перетворення університету в елітний вищий навчальний заклад, і нам не бракує творчої наснаги та бажання це зробити.

За матеріалами виступу проректора з науково-педагогічної роботи Г.Б.Варламова на засіданні Вченої ради 14 березня 2005 р.

Таблиця 2. Кількість студентів НТУУ "КПІ", що отримують іменні стипендії

Стипендія	2003/2004 н.р.		2004/2005 н.р.	
	I семестр	II семестр	I семестр	II семестр
Президента України	6	6	7	7
Кабінету Міністрів України	1	1	2	1
Верховної Ради України				
Іменні стипендії НТУУ "КПІ"	-	-	37	77
КМДА	стипендії	20	25	
	премії	3	6	
"Укртелеком"		15	15	
М.Вороніна	-	-	3	3

Економічну підготовку за технічними спеціальностями – на рівень сучасних вимог

Перехід України до ринкових умов господарювання, приєднання до європейського освітнього простору, конкуренція на ринку праці висувають нові вимоги до змісту та якості підготовки фахівців, у тому числі і до випускників технічних кафедр. Практика засвідчує, що багато з цих випускників займають первинні посади, які поряд із спеціальними технічними знаннями, вміннями та навичками потребують і ґрунтовних економічних знань. Тому стан та шляхи поліпшення економічної підготовки студентів технічних спеціальностей стали предметом обговорення спочатку на раді факультету менеджменту та маркетингу, а потім на методичній раді нашого університету.

Економічна підготовка має дві складові: перша – формування економічного мислення студентів і розуміння економічних процесів, які протікають на макrorівні; друга – формування знань і умінь, які дозволяють у майбутньому бакалавру, спеціалісту, магістру кваліфіковано виконувати свої професійні обов'язки. Перша складова реалізується, передусім, при вивченні дисциплін "Основи економічної теорії", яка входить до складу нормативних дисциплін, обов'язкових для всіх спеціальностей, друга складова – через комплекс прикладних економічних дисциплін, перелік яких формують випускові кафедри, з урахуванням специфіки спеціальностей.

Для певних груп технічних спеціальностей економічні процеси можуть бути об'єктом їх професійної діяльності (моделювання діяльності підприємств, банківських установ, страхових компаній та інше; автоматизація облікової, інформаційної, управлінської діяльності тощо). Для інших обсяг економічної підготовки залежить від переважної частини майбутньої діяльності (розробники нової техніки, технологи, виробничники, програмісти, дослідники).

Вимоги до економічних знань, умінь, відображені в освітньо-кваліфікаційних характеристиках (ОКХ), залежать від галузі діяльності фахівця, виду професійної роботи, яку він може виконувати, та від вимог посадових інструкцій посади, яку може займати фахівець відповідного рівня освіти. Наприклад, для бакалаврів інженерної механіки з професійним спрямуванням "Технологія машинобудування" в ОКХ визначено понад десяток умінь економічного напрямку.

Реалізуються вимоги до професійних якостей фахівця через освітньо-професійні програми, навчальні плани та програми і безпосередньо в процесі навчання.

Аналіз стану економічної підготовки студентів технічних спеціальностей НТУУ "КПІ" показав, що більшість інститутів і факультетів з розумінням ставляться до економічної підготовки, як необхідної складової професійної діяльності випускників. Загальна кількість економічних дисциплін, які викладаються для студентів різних технічних спеціальностей нашого університету, складає 25, з яких 2-3 нормативні, рекомендовані науково-методичними комісіями МОН України, а решта вибірково, введені за рішенням рад інститутів та факультетів. Залежно від специфіки спеціальностей, загальна кількість годин вивчення економічних дисциплін коливається від 270-300 (ММІФ, РТФ) до 500-570 (ІТС, ІФФ, ФІМ). Разом із тим, при здійсненні економічної підготовки виникають проблеми, які потребують вирішення з метою підвищення професійних якостей майбутніх фахівців. Найсуттєвіші з них такі:

– навчальні плани та програми не завжди відповідають вимогам до економічних знань, умінь, які задекларовані в ОКХ;

– в структурно-логічних схемах вивчення дисциплін не завжди правильно визначено місце дисциплін економічного циклу. Наприклад, організація виробництва вивчається до вивчення технології;

– з окремих економічних дисциплін, передусім з тих, які обрані випусковими кафедрами, практичні знання відсутні або складають менше половини лекційних занять, що обмежує можливості формування умінь;

– у навчальних магістерських програмах, а також у магістерських роботах відсутня економічна складова, що створює у студентів хибну думку, що науково-дослідна робота не потребує економічного обґрунтування;

– з багатьох спеціальностей студенти не мають повноцінної ознайомчої (виробничої) практики, на базі якої можна було б розглядати економіко-організаційні питання;

– викладачі економічних дисциплін не завжди мають необхідні знання з техніки та технології виробництва, які характерні для відповідних спеціальностей;

– студенти не мають реальної альтернативи вибору дисциплін, включаючи економічні;

– у мовлах підвищення ролі самостійної роботи відчується нестача навчальної літератури з економічних дисциплін для студентів технічних спеціальностей.

Враховуючи майбутні зміни в навчальному процесі, пов'язані з удосконаленням системи вищої освіти та приєднанням України до Болонського процесу, необхідно розробити та реалізувати концепцію економічної підготовки студентів технічних спеціальностей. Основні положення такої концепції, сформульовані ФММ на основі аналізу стану та досвіду економічної підготовки в НТУУ "КПІ", з урахуванням зауважень та пропозицій, які були висловлені членами методичної ради університету під час обговорення цього питання, наступні:

1. Економічну підготовку студентів технічних спеціальностей слід розглядати, як складову професійної підготовки, яка підвищує конкурентоспроможність фахівця на сучасному ринку праці.

2. Економічні знання та вміння можуть бути здобуті випускником НТУУ "КПІ" шляхом обрання відповідної освітньої програми з урахуванням дисциплін, які обирає сам студент. Перелік дисциплін самостійного вибору студентів встановлює випускова кафедра, враховуючи пропозиції факультету менеджменту та маркетингу щодо економічних дисциплін.

Конкурентоспроможність випускників технічних спеціальностей суттєво підвищується при отриманні ними другої освіти. Передбачається можливість паралельного навчання за контрактом студентів старших курсів на ФММ та в інших структурах економічного профілю (МУФ, КБІ), які діють при НТУУ "КПІ", з метою отримання економічної спеціальності.

3. Економічна підготовка студентів повинна враховувати специфіку майбутньої діяльності випускника. Рекомендується залучати до роботи на технічних факультетах викладачів, які мають подвійну (технічну та економічну) освіту і обов'язкове їх стажування на підприємствах відповідних галузей.

4. Технічні інститут і факультети разом з факультетом менеджменту та маркетингу повинні узгодити структурно-логічну схему навчання з визначенням місця економічних дисциплін в навчальних планах. Викладачам ФММ слід активізувати підготовку та видання навчальної та навчально-методичної літератури для студентів технічних спеціальностей.

Для підготовки конкретних заходів з реалізації концепції вдосконалення економічної підготовки студентів методична рада інституту ухвалила рішення про створення робочої групи з представників технічних інститутів, факультетів та ФММ.

В.Г. Герасимчук,
професор, декан ФММ

В.С. Сичов,
доцент, член методичної ради
НТУУ "КПІ"

Немає, мабуть, такої людини в університеті, яка хоча б раз не відвідала бібліотеку НТУУ "КПІ". Адже саме тут, головним чином, студенти напружено готуються до іспитів, відшукують відповіді на запитання та завдання, пишуть реферати та курсові роботи, а

Л.Л.Гандюхіна

КУТОЧОК ІСТОРІЇ

зібрання художньої літератури завжди допоможе цікаво провести вільний час. Ось і стає бібліотека за роки навчання надійним другом і порадником. Здавалося б, знаєш уже тут кожен куточок, майже кожну книгу з тих, що стоять на нескінченних полицях... Але, виявляється, це зовсім не так. Справа в тому, що на останньому поверсі бібліотечного корпусу розташувалася не зовсім звичайна зала. В ній – уся історія нашого університету.

При першому відвіданні цього книжкового царства під дахом будівлі у мене просто перехопило подих. На полицях стелажів розташувалися справжні фоліанти – шкіряні томи з тисненням, кожний з яких несе на собі відбиток епохи. Тут зібрані праці вче-

них, професорів, викладачів та студентів КПІ від самого початку заснування університету – 1898 р. Таємничий дух давнини, здається, відгукується на кожний обережний крок та поскрипування паркету. Проходжу між полицями

ми, де зібрано матеріали, присвячені першому ректору КПІ – Кирпичову В.Л. та нинішньому – академіку НАНУ Згуровському М.З., – вони розташувалися поруч. Розглядаю зібрання, які доносять історію КПІ у фактах, прізвищах та цифрах, – кожна книга, кожна безцінна давня брошура пов'язані з тисячами інших, сторінками яких рік за роком мандрували викладачі та студенти, а згодом уже поряд з'являлися праці й з їх іменами. Тут і звіти про виконану роботу, починаючи з 1899 р., наявні на той час гуртки та їх статутні документи. Серед них і книга інженера А.Абрагамсона "Краткий очерк возникновения КПИ" (1898 р.); "Устав Киевского Политехнического института Александра II", що датується 1898 р.; "Правила поведения для студентов", складені Вітте у 1898 р.; "Личный состав КПИ" – з 1900 по 1917 рр. – у великих журналах, що нагадують середньовічні.

Серед праць учених КПІ – роботи М.І.Коновалова, який очо-

лював інститут після В.Кирпичова і брав активну участь у його будівництві, С.П.Тимошенко – професора, академіка, на той час – декана механічного і машинобудівного факультету, В.П. Єрмакова – видатного математика, завідувача кафедри, В.Г. Шапошнікова – професора, академіка, хіміка, у 1906–1909 рр. та 1911–1916 рр. – декана хімічного відділення КПІ та інших викладачів, учених, які працювали в університеті та збагатили науку й історію.

Поміж двох стелажів із книгами на різних мовах розташувалися навіть невеличкий чудовий камінь. Тут – найдавніші скарби бібліотеки.

У кінці зали – стіл ІХ ст., на якому розкладено альбоми з першими фотокартками корпусів КПІ, його щойно збудованих та обладнаних лабораторій, лекційних аудиторій та деяких кабінетів. І навіть альбом першого випуску КПІ студентів хімічного факультету – перших творців історії й науки нашого університету. А поряд зі столом – шафи з 86 томами відомої енциклопедії Брокгауза і Ейфрона 1890 року.

Привертає увагу й полиця з матеріалами, які розповідають про першого бібліотекаря КПІ – М.Ф.Біляшівського. Тут складені ним каталоги бібліотечного фонду – ретельно розліновані і поцятковані датами з різними позначками, а поряд бісерним почерком вписані назви книжок, яких і на той час налічувалося досить багато. Є всі підстави вважати, що записи здійснювалися саме рукою Біляшівського.

Серед книг – праці викладачів університету, переважно підручники, вони відображають свій пе-

риод часу, відповідають наявному тоді рівневі знань та досліджень, по-своєму корисні й цікаві сучасній науці.

Звичайно, таким особливим книгам потрібен і особливий господар, вірніше – господиня. Плікується про кожний безцінний доробок у цій залі Лариса Леонідівна Гандюхіна – провідний бібліотекар, надзвичайно цікава жінка. Вона вже не уявляє свого життя без історії, в яку поринає щодня: "Я працюю тут близько 20 років. Звичайно, за цей час знаю майже кожну літеру майже в кожній книзі, знаю кожне прізвище, що фігурувало в історії нашого університету. Дуже часто до зали приходять студенти, готуючи реферати, викладачі з різних кафедр і факультетів – я залюбки їм допомагаю, дістаючи з полиць потрібну літературу. Перш за все, – це не лише приміщення, яке, можливо, і виглядає, наче музейна середньовічна кімната, це діюча зала бібліотеки, це шматочок історії і невід'ємна складова

НТУУ "КПІ". Є в мене і постійні відвідувачі, є ті, хто просто цікавиться історією університету, готує матеріали до видатних дат – усім я завжди залюбки допомагаю. А до визначних дат, пов'язаних з інститутом або з його історичними особистостями, я готую виставки. Остання присвячена Е.О.Патону – до його 135-річчя історії ювілею".

Відвідавши цю книгозбірню, слухаючи розповідь Лариси Леонідівни, я побувала в найцікавішій подорожі у своєму житті – подорожі в минуле Київської політехніки, де кожне прізвище, кожна будівля має свою багату історію. Зала продовжує вдосконалюватись завдяки, зокрема, допомозі ректорату університету та директора НТБ В.Г. Дригайла. А Лариса Леонідівна не відмовиться працювати над безцінними сторінками історії, відшукуючи кожен раз щось нове, складаючи нові картотеки, роблячи все, аби відвідувачів стало більше і працювати було цікаво.

Раджу хоча б краєчком ока зазирнути до цієї зали, – впевнена, залишати її не хочеться.

Катерина Білоконь

Охорона правопорядку діє

У навчальних корпусах, гуртожитках студмістечка й на території університету ми часто зустрічаємо охоронців громадського порядку з наруканими пов'язками "охорона порядку". В університеті громадські формування з охорони порядку працюють на 14 факультетах і в 4 інститутах. Спеціальний підрозділ з охорони громадського порядку працює на базі підрозділу Служби безпеки університету.

У 2004 році охоронці громадського порядку університету спільно з працівниками відділу міліції, відділу ВОХОР, швейцарами навчальних корпусів та гуртожитків студмістечка затримали за різні адміністративні правопорушення 588 осіб, з них: за дрібне хуліганство – 81, дрібні крадіжки – 42, пияцтво – 152, вживан-

ня наркотиків – 11, інші правопорушення – 302 особи.

Робота громадських формувань з охорони громадського порядку відповідає вимогам чинного законодавства України і в цілому оцінюється позитивно. На об'єктах, які охороняються відділом ВОХОР університету, за 2004 рік не було зафіксовано жодного випадку викрадення матеріальних цінностей.

З оперативного журналу
28.02.2005 р. близько 22.00 год. на вул. Янгеля, 7 троє невідомих із застосуванням фізичної сили заволоділи майном та грошима студента НТУУ "КПІ", який проживає в гуртожитку. Безпосередньо після скоєння цього злочину працівниками ППСМ 3-го ТВМ було затримано одного із

злочинців – громадянина Г., 1976 року народження, прописаного у Вінницькій області.

У ході подальших оперативно-пошукових заходів з метою розкриття цього злочину співробітниками групи карного розшуку 3-го ТВМ Солом'янського РУ ГУМВС України в м.Києві (по забезпеченню охорони громадського порядку на території НТУУ "КПІ") 01.03.2005 року приблизно о 23.00 на бул. Лепсе були затримані два інших співзучасники.

Даний факт було зареєстровано в ЖРЗПЗ №1677 від 01.03.2005 року, після чого 03.03.2005 року була порушена кримінальна справа №09-6393 за ст.186, ч.2 Кримінального кодексу України.

В.Д. Тетерятник,
заступник проректора

Молодим людям, які є наймасовішою читацькою аудиторією нашого видання, не просто розподілити свій час, щоб поєднати приємне з корисним, важливе з другорядним. На перше місце, звичайно, виходить навчання (ну, хіба ще підробітки на старших курсах), за ним – дозвілля, спорт, друзі тощо. Навряд чи сьогоднішні студенти є знятими теат-

Національний музей Т.Г.Шевченка

ралами (їх частіше зустрінеш на концертах та в клубах), а відвідання музею чи мистецького заходу – то вже на енному місці. Тому "Київський політехнік" розпочинає серію публікацій про музеї нашого міста – скарбнички історії й духовності. Будемо раді, коли наші розповіді надихнуть читачів на відвідання цих закладів. І перша інформація – про пам'ятні місця, пов'язані з великим поетом Т.Г.Шевченком.

Державний музей Т.Г.Шевченка, що розташований на бульварі Шевченка, відкрито з 1949 р., але історія його молодша на 10 років: у 1939-му до 125-річчя з дня народження поета в Києві, в будинку Маріїнського палацу, було відкрито Республіканську ювілейну Шевченківську виставку, а в 1941 р. у цьому ж приміщенні відкрито Центральний державний музей Т.Г.Шевченка. Під час Великої Вітчизняної експонатів було евакуйовано, а повернулися вони у 1949 р. вже на бульвар Шевченка в особняк, який свого часу належав міському голові Демидову, а згодом – цукрозаводчику М.І.Терещенку. У колекції музею – оригінали мистецьких творів Тараса Григоровича, його особисті речі, рідкісні фотографії, документи про його життя і творчість, рукописи поета, першодруки його творів з автографами та пізніші видання. Атмосфера музею – просто дивовижна. Кожна картина, кожна книга чи особиста річ Шевченка несе у собі краплинку історії минулих поколінь.

Але є в Києві ще й філіал цього музею. На мальовничій Приорці, по вулиці Вишгородській, 5, серед сучасних забудов стоїть біла тинькована хата з дере-

в'яними віконницями, що вабить до себе затишком минулої доби. Сьогодні вона здається нам незвичайною, а в середині XIX ст. така будівля була типовою для київського передмістя. Тут зупинявся Тарас Шевченко в серпні 1859 року.

Як доносять спогади, поет побажав зупинитися на околиці міста. З центру пройшов пішки весь Поділ, доки не опинився на Приорці: "Йшов та йшов – бачу хатина стоїть, не то панська, не то мужича, біла-біла, наче сметана, та ще й садочком обросла, а на дворі розвішані дитячі сороченята та й рукавчатами махають, ніби кличуть мене до себе..." Недовго Шевченко насолоджувався привітністю місцевих жителів, навколишнім садом, українською пісню, пріорчанською діворою. Зі сльозами його проводжали до Петербурга та згадували потім цю щасливу зустріч, передаючи своїм дітям світлі спогади про українського генія, як про безмежно добру, щире, сердечне, доступне та рідну людину.

З 1989 року тут розмістив свою експозицію відділ Національного музею Тараса Шевченка "Хата на Приорці". Невеличка експозиція передає атмосфе-

КРАПЛИНКИ ІСТОРІЇ У ПОДИХУ СУЧАСНОСТІ

Т.Г. Шевченко. Автопортрет. 1860

ру тих двох останніх поетових тижнів у Києві. Цей музей дає можливість відчути Шевченкову надзвичайну особистість та поринути у світ його творчості.

Літературно-меморіальний будинок-музей Т.Г.Шевченка відкрито у 1928 р. в помешканні, де в 1846-1847 рр. жив поет на Козиному болоті (пров. Т.Шевченка, 8-а). Будинок дерев'яний, одноповерховий, у мансарді – дві кімнати, де були майстерні Т.Шевченка і художника М.Сажина. Після реставрації у 1974 р. тут розгорнуто нову експозицію "Три приїзди Т.Шевченка на Україну". У музеї зберігаються особисті речі поета, його одяг і приладдя для ма-

Чигиринський дівочий монастир. 1845. Малюнок Т.Г. Шевченка

лювання й гравірування, гравюри, книжки з автографами, інші документи про поета та його епоху.

Кожен, хто завітає до осередків творчості Шевченка, без сумніву, відкриє для себе щось нове у багатогранному образі Поета.

К. Вікторова

(використано матеріали довідників та www.kobzar.info)

СПОРТ Плавець, стрілець, фехтувальник...

Серед спортсменів нашого університету чимало ушлявлених та відомих, кожен із них надає перевагу своєму виду спорту, займаючись ним із дитинства і з гордістю називаючи "улюбленою справою". Є й такі, хто любить спорт понад усе – вони беруть участь майже в усіх естафетах, спартакиадах, товариських змаганнях нашого університету з різних видів спорту, вважаючи, що обирати один із такого розмаїття – недоцільно і навіть нецікаво. А ті, хто хоче показати свої спортивні здібності на серйозних змаганнях, на міжнародній арені, – обирають сучасне багатоборство. Ось де кожен палкий прихильник спорту знайде саме те, що йому потрібно: у морському багатоборстві це гребля на шлюпках, гонки яхт, крос, плавання, стрільба з пістолета; у сучасному п'ятиборстві – біг, стрільба з пістолета, плавання, фехтування та кінний спорт. Ця розповідь – про майстра спорту міжнародного класу, чемпіонку України, бронзову призерку першості світу з морського багатоборства та просто цікаву людину – Руденку Галину, яка навчається на V курсі ФФВС і продовжує професійні заняття спортом, а саме – сучасним п'ятиборством.

З шестирічного віку Галина займалася плаванням. Але, напевне, одного виду спорту їй здалося замало – пізніше вона почала "освоювати" морське багатоборство, а згодом – сучасне п'ятиборство. Зараз вона тренується під керівництвом фахівця з плавання, Демет'єва Анатолія Сергійовича, та звертається за спортивними порадами до Прус Надії Михайлівни – тренера та викладача з легкої атлетики. А для занять з фехтування, кінного спорту та стрільби дівчині доводиться відвідувати інші спортивні зали.

Слухаючи розповіді про змагання, в яких брала участь Галина, мені здалося, що вона об'їздила весь світ: на першості Європи з сучасного п'ятиборства в Польщі посіла IV місце серед юніорів, влітку 2004 р. відвідала Угорщину, представляючи нашу країну на першості світу, де майже увійшла в двадцятку найсильніших спортсменів планети. Наприкінці січня – початку лютого на чемпіонаті України Галина посіла перше місце, після чого вирушила за перемогами до Єгипту, на відкритий Чемпіонат Африки. Непоганий виступ приніс їй 14 місце серед найсильніших спортсменів. Результати невпинних тренувань та змагань не примусили себе чекати – за 2 роки занять сучасним п'ятиборством Галина Руденко здобула звання майстра спорту, та на досягнутому не збирається зупинитися і зараз готується до змагань, що пройдуть у Парижі.

Треба мати неабияку силу волі, аби витримувати щоденно величезні фізичні навантаження та поєднувати тренування й виступи на змаганнях з успішним навчанням в університеті. Буває, що в один день їй доводиться відвідувати спортивні зали, що знаходяться далеко один від одного, в різних кінцях міста – розклад дня у Галі цікавий, хоча й складний. Але одразу помітно – це її життя, яке вона ніколи не проміняє на інше, це – її улюблена справа, заради якої вона живе. З посмішкою і щасливими очима вона розповідає про майбутні змагання та власні надії і сподівання. Тож нехай усі вони здійсняться!

Катерина Білоконь

Г. Руденко

Поліграф на "екваторі"

Що таке екватор, знає і школяр. А от про свято студентського екватора чув мало-хто. Це й не дивно, оскільки цей захід – нововведення, запроваджене самим студентством, яке, ой як любить щось відсвяткувати! "Екватор" – середина навчання – поки що червоний день у календарі лише у свідомості третьокурсників. Дату свята – приблизно 17 лютого – визначають, виходячи з дня останнього екзамену літньої сесії 5-го курсу. Точне число цієї події, звичайно, передбачити ніхто не може, тому й дату проведення екватора кожна група обирає собі індивідуально. Це свято – особливе, можливо, дещо родинне, оскільки саме в цей день одногрупники збираються разом і обговорюють не проблеми "викладачів і студентів", не пари і, навіть, не "походи" в бібліотеку, а пригадують, якими всі були на першому курсі, що цікавого у кожно-

го в житті є зараз, хто ким себе бачить після закінчення Політеху і т.д. і т.п.

Історію та походження святкування "екватора" достеменно дізнатися не вдалося, а от самій взяти участь у його проведенні мені пощастило. У Видавничо-поліграфічному інституті або, як самі себе називають студенти, – на Поліграфі цього року середина навчання вирішили відзначити всім потоком. Звичайно, були не всі, але ті, хто прийшли, не пожалували. Це грандіозне дійство проводилося в одному з київських клубів, де на студентів чекав фуршет, дискотека і затишна атмосфера в окремій кімнаті, призначеній саме для нас. Третьокурсників було чимало, спочатку всі сиділи окремо і спілкувалися в "родинному колі" одногрупників, а потім... Це свято стало унікальним шансом для знайомства зі студента-

ми з інших спеціальностей, яких ми бачили щодня, але не знали. Поліграфісти вітали одне одного, проводили веселі конкурси, танцювали, грали в більярд, одним словом – відпочивали тілом і душою. Наприкінці вечора всі почували себе на всі 100 відсотків своїми серед своїх на рідному Поліграфі. Додому йти не хотілося, але тишила думка, що завтра ти знову побачиш ці обличчя й усмішки і в майбутньому ще не раз з приємністю пригадаєш свій студентський "екватор"...

Але "екватор" – це не кінець, і не привід для розслаблення. Це – шанс задуматися над тим, який студентський шлях уже пройдено, що зроблено, щоб дійти до цього "екватора", і скільки сил і праці ще знадобиться, щоб із гідністю наступні 2,5 роки носити звання студента КПІ.

Майя Заховайко

• КОНКУРС • КОНКУРС •

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення вакантних посад ст. викладачів,
асистента по факультетах, кафедрах:

Факультет електроніки

Кафедра акустики та акустоелектроніки
асистентів – 1

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра фізичної реабілітації
ст. викладачів – 2

Термін подання документів – місяць від дня
опублікування оголошення.

Адреса: 03056, Київ-56, проспект Перемоги, 37, відділ
кадрів, кімната 114.

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного
університету України

«Київський політехнічний інститут»

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221

☎ 241-66-95; 22-09

Головний редактор

В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор

В.М.ІГНАТОВИЧ

Редактор

Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка

І.Й.БАКУН

Комп'ютерний набір

Л.М.КОТОВСЬКА

Коректор

О.А.КІЛХЕВИЧ

Регістраційне свідоцтво Кі-130

від 21. 11. 1995 р.

Друкарня АТЗТ«Атопол»,
м. Київ, пр. Московський, 9

Тираж 1500

Відповідальність за достовірність
інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається
з авторською.